

פרק כח

בתי המשפט

פקודה הדנה בהרכבם ובשיפוטם של בתי משפט ידועים.
בפלשתינה (א"י).

[1 נספטמנב, 1924]

פרק כח

פקודות

מס' 21 לש' 1924
מס' 15 לש' 1925
מס' 38 לש' 1932
מס' 39 לש' 1932
מס' 30 לש' 1933
מס' 30 לש' 1934

הסם הקצר

1. פקודה זו תקרא פקודת בתי המשפט.

2. (1) בית המשפט העליון של פלשתינה (א"י) יהא מורכב מאותו מספר שופטים שימנה הנציב העליון.

(2) אחד השופטים הללו יכונה בשם זקן השופטים והוא יהיה נשיא בית המשפט.

3. (1) בית המשפט העליון כשהוא יושב לדין כבית משפט לערעורים יהא מורכב לפחות משלושה שופטים.

(2) נכרי שנידון למיתה ע"י בית משפט לפשעים חמורים, הרי בית המשפט לערעורים שידון בערעור על פסק דין זה יהא מורכב כך שיכיל שלשה שופטים אשר לפחות שנים מהם יהיו שופטים בריטיים.

(3) בהעדר זקן השופטים ישמש כיו"ר השופט הבריטי הראשון במעלה המשתתף במשפט.

4. כל צורבינים (interlocutory order) בערעור שהוגש לפני בית המשפט העליון יכול להנתן ע"י זקן השופטים או ע"י כל שופט משופטי בית המשפט העליון כשהוא דן יחידי.

5. (1) בית המשפט העליון כשהוא יושב לדין כבית משפט צדק גבוה יהא מורכב לפחות משני שופטים, אשר אחד מהם יהא שופט בריטי.

(2) בהעדר זקן השופטים ישמש כיו"ר השופט הבריטי הראשון במעלה המשתתף במשפט.

בית המשפט העליון
היושב כבית משפט
לערעורים

מס' 30 לש' 1934

צוויי-בינים.

בית המשפט העליון
היושב כבית משפט
גבוה

שיפוט יחיד לבית
המשפט העליון היושב
כבית משפט גבוה

6. לבית המשפט הגבוה יהא השיפוט היחיד בענינים דלקמן —

(א) בקשות (מסוג משפטי Habeas Corpus) למתן צוויים לשחרר אנשים העצורים במשמר שלא כחוק;

(ב) צוויים הערוכים לפקידים צבוריים או למוסדות צבוריים בנוגע למלוי חובותיהם הצבוריות והדורשים מאתם לעשות מעשים ידועים או לא לעשותם.

(ג) שאלות בדבר שנוי מקום המשפט במשפטים הנידונים ע"י בית המשפט לפשעים חמורים, בתי משפט מחוזיים ובתי משפט לקרקעות.

7. בית המשפט העליון ישב לדין בירושלים או באותו מקום אחר אשר יקבענו זקן השופטים מזמן לזמן.

בית המשפט המיוחד
עפ"י סעיף 55 מדבר
המלך במועצה על
פלשתינה (א"י) 1922

8. (1) בית המשפט המיוחד הנזכר בסעיף 55 של דבר המלך במועצה על פלשתינה (א"י), 1922, יהא מורכב משני שופטים בריטיים של בית המשפט העליון ומהנשיא של בית הדין הגבוה ביותר בפלשתינה (א"י) של כל עדה דתית אשר לפי טענת צד מהצדדים למשפט יש לו לאותו בית דין זכות השפוט היחיד בדבר, או מדיין שימונה ע"י אותו נשיא.

(2) זקן השופטים, או, בהעדרו, השופט הבריטי הראשון בבית המשפט העליון, ישמש יו"ר בבית המשפט המיוחד.

(3) דיין המיצג בית-דין של עדה שהוזמן לישיבת בית משפט מיוחד ולא בא בזמן ובמקום שנועד לברור הענין, יכול בית המשפט המיוחד לפתוח בברור הענין שלא במעמד אותו דיין.

בית המשפט לפשעים
חמורים

9. (1) בית המשפט לפשעים חמורים יהא מורכב מזקן השופטים או משופט של בית המשפט העליון ומהנשיא ושני שופטים של אותו בית המשפט המחוזי שבמחוזו יושב לדין בית המשפט לפשעים חמורים.

(2) זקן השופטים ישב ראש, ובהעדרו ישמש כיו"ר השופט הבריטי הראשון במעלה המשתתף במשפט:

בתנאי שלצורך ברור דינו של נכרי, הרי אם ידרוש הנאשם ליהנות מן

הזכות שניתנה לו עפ"י סעיף 62 של דבר המלך במועצה על פלשתינה (א"י), 1922, היא בית המשפט מורכב מזקן השופטים או משופט בריטי של בית המשפט העליון, מנשיא בית המשפט המחוזי ושופט אחר, או משופט בריטי אחד של בית המשפט העליון.

10. בית המשפט לפשעים חמורים ישב לדין בכל מחוז ומחוז, באותם מקומות אשר יצווה זקן השופטים, כדי לדון בעברות שאפשר לפסוק עליהן עונש מיתה וכדי לדון במשפטים אחרים ככל אשר יצווה בית המשפט הגבוה, לפי בקשה.

מקום ישיבתו של בית המשפט לפשעים חמורים ושיפוטו

11. (1) בתי המשפט המחוזיים יהיו מורכבים מאותו מספר השופטים אשר ימנה הנציב העליון.

הרכב בתי המשפט המחוזיים
מס' 38 לט' 1932
מס' 39 לט' 1932

(2) הנשיא יהא שופט בריטי.

(3) במשפטים אזרחיים או במשפטים פליליים שהעונש שאפשר להטיל בהם על העברה הנידונה הוא לא יותר ממאסר שלש שנים, בין בצירוף קנס שלא למעלה ממאתים פונטים ובין בלא קנס כזה, יכולים לישב בהם לדין שני שופטים אי-אלו שהם: במשפטים פליליים אחרים ובערעורים, ישב לדין הנשיא יחד עם עוד שני שופטים לפחות.

(4) כשהנאשם הוא נכרי הדורש ליהנות מן הזכות המסורה לו עפ"י סעיף 62 שלדבר המלך במועצה על פלשתינה (א"י), 1922, יהא בית המשפט מורכב משופט בריטי יחידי, או שיכלול רוב של שופטים בריטיים.

(5) בנפת באר-שבע יכול בית המשפט המחוזי, אם יחליט על כך הנשיא, לישב לדין יחד עם שני חברים יועצים שיבחרו מתוך השיכים של המחוז: לא יותר מחבר-יועץ אחד יבחר מבני השבט שצד מן הצדדים משתייך אליו: חבר-יועץ לא תהא לו זכות דעה במתן פסק הדין של בית המשפט, ואולם אם ירצה בכך, יכול הוא לדרוש שחות דעתו תרשם בזכרון הדברים: כל צד למשפט יוכל להתנגד לחבר-יועץ, ורשאי הנשיא לקבל את ההתנגדות או לדחותה ככל אשר יראה לנכון.

(6) יכול זקן השופטים להתקין תקנות הקובעות את השפוט המקומי של בתי המשפט המחוזיים.

12. (1) פרט למקרה המותנה לקמן, יתמנה כל שופט משופטי בית מנוי שופטים המשפט העליון או משופטי בית המשפט המחוזי בכתב מטעם הנציב העליון והתום בחותמת הרשמית של ממשלת פלשתינה (א"י), עפ"י ההוראות שיקבל הנציב העליון מהוד מלכותו, ויכהן במשרתו כל זמן שהוד מלכותו ירצה בכך:

בתנאי שאם נתפנתה משרתו של שופט מחמת מיתה או מסבה אחרת, יהא רשאי הנציב העליון למנות בכתב מנוי שיחתם בחותמת הרשמית של פלשתינה (א"י), אדם אחר מוכשר ומתאים לכהן באותה משרה פנויה עד שיודע מהו רצונו של הוד מלכותו, ואם חלה או נעדר שופט במשך זמן־מה, יהא הנציב העליון רשאי למנות באותו האופן אדם אחר מוכשר ומתאים למלא את מקומו של אותו שופט עד שיחזור הלה לכהן במשרתו:

ובתנאי שהנציב העליון יהא רשאי למנות בכתב הרשאה שיחתם על ידו, אנשים מוכשרים ומתאימים לישב לדין כשופטים של בית משפט מחוזי בתוקף מנוי זמני לנסיון לתקופה שלא תעלה על שנתים ימים.

(2) זקן השופטים יהא רשאי למנות לשם צורך עראי כל שופט משופטי בית המשפט העליון לישב לדין כשופט של בית משפט מחוזי או של בית משפט לקרקעות, ולמנות כל שופט משופטי בית משפט מחוזי או משופטי בית משפט אחר או של בית משפט לקרקעות אחר, הן בדרך כלל והן לשם משפט מיוחד.

(3) כמו כן יהא רשאי זקן השופטים, משהסביר לו נשיא בית משפט מחוזי כי אין אפשרות נוחה להרכיב את בית המשפט בדרך אחרת, ליפוט את כוחו של כל שופט שלום או קאדי או של כל פקיד ממשלה שיש בידו כתב הרשאה לשמש כשופט שלום, לישב לדין כשופט של בית המשפט המחוזי למשך מועד שלא יעלה על חודש ימים.

הכשרותיהם של שופטים
בריטיים ושופטים
פלשתינאיים (א"י)
מס' 15 לט' 1925

13. (1) ואלה הראויים להתמנות כשופטים בריטיים —

(א) שופטים בריטיים של כל בית משפט בפלשתינה (א"י) הממונים כבר ביום תחלת תקפה של פקודה זו;

(ב) כל שהוא נתין בריטי ונתקבל כהלכה לעסוק כ"בריסטר" או כעורך־דין בכל חלק מהדומיניונים של הוד מלכותו או בכל ארץ הנתונה

לחסותו של הוד מלכותו או בכל ארץ שהוד מלכותו קבל עליה
מנדט מטעם חבר הלאומים, ולעולם יהא זה אדם שעסק במקצוע
לא פחות משלש שנים:

בתנאי שלצורך מנוי ארעי, כשחלה או נעדר אחד השופטים לזמן-מה או
שנתפנה מקומו של שופט, יכול הנציב העליון, כשיראה צורך בכך, למנות
איזה אדם מוכשר ומתאים אף אם אין לו סגולות ההכשרה דלעיל.

(2) ואלה הראויים להתמנות כשופטים פלשתינאיים (א"י) —

(א) שופטים של כל בית משפט בפלשתינה (א"י) הממונים כבר ביום
תחלת תקפה של פקודה זו;

(ב) אנשים ששמשו בפלשתינה (א"י) לא פחות משלוש שנים כשופטי
שלום או כעוזרים לעורך הדין הממשלתי או כמפקחים על בתי
המשפט, או ששמשו שלוש שנים בזה אחר זה באחדות מן המשרות
הללו;

(ג) עורכי-דין פלשתינאיים שעסקו במקצועם לא פחות משלש שנים.

14. בית המשפט העליון, בית המשפט לפשעים חמורים ובתי המשפט
המחוזיים יהא להם חותם או חותמת שטבוע בהם סימן בית המשפט וכל סמל אחר
שהנציב העליון יאשרנו מזמן לזמן, והשתמשו בהם בשעת הצורך.

חותמות בתי המשפט

15. כל בית משפט הנוסד עפ"י פקודה זו יהא נחשב כבית משפט המורכב
כהלכה גם בשעה שנתפנתה משרתו של אחד משופטיו ואפילו נתפנתה אותה
המשרה.

אימתי יחשב בית משפט
כבית משפט המורכב
כהלכה

16. יכול הנציב העליון למנות מספר מספיק של אנשים אשר יהיו נספחים
אל בית המשפט העליון ואל כל אחד מבתי המשפט המחוזיים ואשר ישמשו
פקידים-רושמים, סופרים ומתורגמנים, וכל אחד מהם ימלא את חובותיו המוטלות
עליו כדי להוציא לפעל אותו הכח ואותן הסמכויות של בית המשפט שעליו הוא
נמנה, ככל אשר יטילו עליהם מזמן לזמן בתקנות בית דין או בתוקף צו מיוחד של
אותו בית המשפט שאליו הם שייכים ובהתחשב עם אותן תקנות.

סופרים ומתרגמים

17. (1) הנציב העליון יהא רשאי למנות בצו * פקידי הוצאה לפעל ראשיים ועליהם יוטל דבר הוצאתם לפעל של צוויי בתי המשפט הנזכרים בסעיפים הקודמים, ואם לא נתמנו פקידים כאלה, ימלא אותם התפקידים בכל מחוז ומחוז מושל אותו המחוז, וכשהוא ממלא אותם תפקידים יהא דינו של מושל המחוז, לצורך סעיף זה, כדין הפקיד הראשי של ההוצאה לפעל.

הוצאה לפעל של צו
בית המשפט
מס' 38 לש' 1932
מס' 30 לש' 1934

(2) יכול פקיד הוצאה-לפעל ראשי למנות בכתב חתום על ידו שופט או שופט שלום אחד או יותר לשמש עוזר או עוזרים לו, ובהתחשב עם הוראות כלליות או מיוחדות שיוורה פקיד ההוצאה לפעל הראשי ועם אותן ההגבלות אשר יטיל, יוכלו אלה לעשות את הפעולות, הענינים או הדברים, כלם או מקצתם, שפקיד ההוצאה-לפעל הראשי נדרש או מורשה לעשותם, ובהתחשב עם האמור לעיל, יהא כל ענין או דבר שנעשה ע"י עוזר ב-ר-קיום ובר תוקף כאלו נעשה ע"י פקיד ההוצאה לפעל הראשי.

18. (1) יכול נשיא בית המשפט המחוזי או נשיא בית המשפט לקרקעות, חברים-יועצים כשהוא סבור שטיבו של הסכסוך מצריך זאת, למנות יועצים, ואלה ישמעו את העדות וייעצו לבית המשפט, ואולם לא ישתתפו בפסק-דינו של בית המשפט.

(2) מקום שהסכסוך הוא ממין סכסוכי מסחר יהיו היועצים אנשים בעלי נסיון בעסקי מסחר.

(3) אם בשעת ברור המשפט נראה שהענין הנידון הוא כלו או בעקרו ענין של חשבונות, יכול בית המשפט למסור את החשבונות לבורר בהתאם לכל תקנה מתקנות בית דין הדנות בכך.

19. (1) בכל משפט בעניני מסחר יכול נשיא בית המשפט המחוזי, עניני מסחר לכשיתבקש לכך ע"י הצדדים, לדון יחידי, וכשהוא דן יחידי יהא הוא עצמו בית משפט מחוזי לכל צרכי פקודה זו.

(2) לעולם יסתיע במשפט כזה בשני חברים-יועצים בגדר הסעיף

הקודם.

תקנות בית דין

20. (1) בהתחשב עם הוראות כל פקודה, יכול זקן השופטים בהסכמת הנציב העליון להתקין תקנות בית דין * לשם הוצאת פקודה זו לפועל וביחוד לשם הענינים דלקמן, כלם או מקצתם —

(א) להסדרת ענין ישיבות בית המשפט העליון;

(ב) להסדרת שמיעת טענות, סדר העבודה, והפרוצידורה בבית המשפט העליון, בבתי המשפט המחוזיים ובבתי המשפט לקרקעות, לרבות הענינים דלקמן אך מבלי לפגוע בכללות הסמכות הנתונה בזה —

- (i) צורתם והתחלתם של משפטים אורחיים;
- (ii) צירוף הצדדים ומויגת משפטים;
- (iii) פרטי התביעה וההגנה;
- (iv) מקום הגשתם של משפטים ומקום המשפט;
- (v) טופסי ההזמנות לדין ואופן מסירתם;
- (vi) הופעת הצדדים;
- (vii) מאסרם של נתבעים שברחו;
- (viii) עקול זמני של נכסים;
- (ix) צוויי-לא-תעשה (injunctions), ומגוי מקבל הכנסות;
- (x) משפט של צד שלישי;
- (xi) תביעות שכנגד וניכויי חוב שכנגד;
- (xii) תשלום כספים לבית המשפט;
- (xiii) חקירת שו"ת בכתב (interrogatories) וגלוי מיסמכים;
- (xiv) הכנסת תקונים בטענות;
- (xv) בקשות-בינים;
- (xvi) סדור רשימת המשפטים;
- (xvii) המו"מ המשפטי בשעת ברור משפט ודחית משפטים לזמן אחר;
- (xviii) מסירת ברור חשבונות ושאלות של גופי עובדות למומחים;
- (xix) אופן הגשת בעיות מיוחדות;
- (xx) משאומתן משפטי כדי להוציא לפועל צוויים;
- (xxi) הוצאה לפועל של צוויים בכח מאסר;
- (xxii) הערכת הוצאות המשפט;

(xxiii) ערעורים מבתי משפט מחוזיים לבית המשפט העליון במשפטים

אזרחיים;

(xxiv) הפרוצידורה שינהגו על פיה כדי להחליט בכל שאלה הנוגעת

לשפוטם של בתי המשפט האזרחיים והדתיים השונים

בפלשתינה (א"י) כשיש מחלוקת בדבר;

(ג) להגדרת תפקידיהם של הפקידים השונים של בתי המשפט השונים.

עד כמה שנוח להגדירם בתקנות כלליות.

(2) עד שלא התקין זקן השופטים תקנות המסדירות דבר מן

הדברים הנזכרים בסעיף זה יוסיפו לנהוג עפ"י המנהגים הקבועים והפרוצידורה

הקימת באותו דבר ביום תקפה של פקודה זו ויהא כחם יפה לכל דבר.

21. יכול זקן השופטים, לאחר שנמלך בדעת מושל מחוז הנגב, להתקין תקנות הקובעות את הפרוצידורה של בתי הדין של השבטים.

תקנות לבתי דין של שבטים
מס' 30 לש' 1934

22. (1) באשורו של הנציב העליון יכול זקן השופטים לקבוע בצו

קביעת מסים בבתי משפט אזרחיים
מס' 39 לש' 1933

את המסים ואת שעורי האחוזים שיגבו בבתי המשפט האזרחיים המפורטים

בתוספת לפקודה זו או בכל משרד הקשור עם אחד מאותם בתי המשפט, או

שעוסקים בו בכל דבר הקשור עם אחד מבתי משפט אלה, או ע"י כל פקיד המקבל

את משכורתו, כלה או מקצתה, מכספי הצבור והשייך לבתי משפט אלה, או ע"י

כל שופט משופטי אותם בתי המשפט, ויכול הוא לתת צו בו יגדיל, יפחית או

יבטל אותם המסים ושעורי האחוזים, כלם או מקצתם, ולקבוע מסים ושעורי

אחוזים חדשים שיגבו בבתי משפט או משרדים אלה או באיזו מהם, או ע"י כל

פקיד כאמור לעיל.

(2) כל צו שניתן עפ"י סעיף זה יכול לבטל כל מסים ושעורי אחוזים

קודמים הנגבים בבתי המשפט והמשרדים האמורים, או באיזה מהם, או ע"י

הפקידים האמורים או איזה מהם, אך בהתחשב עם הוראות כל צו שניתן בהתאם

לסעיף זה, יוסיפו לגבות את המסים ושעורי האחוזים הקודמים וכן להשתמש בהם

ולמסור חשבון עליהם ממש באותה הצורה שהיתה נוהגת קודם לכן, ויהא דינם

כדין מסים שנקבעו והוטלו כחוק.

23. (1) באשורו של הנציב העליון יכולה המועצה המושלמית השרעית העליונה לקבוע בצו את המסים ושעורי האחוזים שיגבו בבתי הדין המושלמים

קביעת מסים בבתי דין מושלמיים
מס' 39 לש' 1933

הדתיים, או בכל משרד הקשור עם כל אחד מאותם בתי הדין, או שעוסקים בו

בכל דבר הקשור עם אחד מבתי־דין אלה, או ע"י כל פקיד השייך לבית־דין מבתי־דין אלה, או ע"י כל שופט משופטי אותם בתי דין, ויכולה היא לתת צו בו תגדיל, תפחית או תבטל אותם המסים ושעורי האחוזים, כלם או מקצתם, ולקבוע מסים ושעורי אחוזים חדשים שיגבו באותם בתי דין או משרדים, או באיזו מהם, או ע"י אותו פקיד כאמור לעיל.

(2) כל צו שניתן עפ"י סעיף זה יכול לבטל כל מיני מסים ושעורי אחוזים קודמים הנגבים בבתי הדין והמשרדים האמורים, או באיזה מהם, או ע"י הפקידים האמורים או איזה מהם, אך בהתחשב עם הוראות כל צו שניתן בהתאם לסעיף זה יוסיפו לגבות את המסים ושעורי האחוזים הקודמים, להשתמש בהם ולמסור חשבון עליהם ממש באותה הצורה שהיתה נוהגת קדם לכן, ויהא דינם כדין מסים שנקבעו והוטלו כחק. —

התוספת

(סעיף 22 (1))

בית המשפט למשעים חמורים
 בתי המשפט המחוזיים
 בתי המשפט לקרקעות
 בתי משפט השלום
 בתי משפט עירוניים
 בית המשפט העליון
 בתי המשפט של שבטים